

Brakmarker placeret på §3 beskyttet natur

Undersøgelse 1.2 - marts 2009 – endelig konklusion
på baggrund af rapporten fra juni 2008

Udarbejdet af Peder Størup
Naturbeskyttelse.dk

Indledning

Rapporten skal ses som et bidrag til debatten om brakmarkers placering og deres betydning for naturen. Baggrunden for at lave denne undersøgelse er diskussionen mellem politikere, landbrug og naturfolk om, hvorvidt brakmarkerne er natur eller ej. Rapporten dokumenterer, at et ikke kendt antal brakmarker under udtagingspligten har været placeret på arealer beskyttet af naturbeskyttelsesloven.

Rapporten gennemgår de 11 eksempler fra den første rapport. Fødevarerhverv under fødevareministeren havde svært ved at redegøre for de 11 eksempler. Der blev stillet spørgsmål ved rapportens konklusion og antydning, at der sikkert var gode forklaringer på brakmarkernes placering. Set i lyset af den usikkerhed har vi valgt at gennemgå sagerne igen. Der er søgt om yderligere oplysninger hos Fødevarerhverv. De første svar som kom, var vævende og i en vis udstrækning ikke fyldestgørende. Det ændrede sig dog, de svar og informationer indgår i denne rapport. I 7 af sagerne er konklusionen, at brakken ikke har opfyldt lovens krav. I 4 af eksemplerne kan det ikke afgøres, om brakken er placeret lovligt. Rapporten uddyber alle sagerne.

Der bør gøres opmærksom på, at Naturbeskyttelse.dk har været en del af diskussionen, og der har været argumenteret for, at en ophævelse af brakken ville betyde en nedgang i biodiversiteten. Det skal dog understreges, at alle oplysninger fra Fødevarerhverv indgår i rapporten. Og at der er lagt vægt på at give så retvisende et billede at sagen som muligt. Det var ikke forventet at finde brakmarker placeret på arealer udpeget som §3 natur. Det var forventet at finde arealer med en rig natur, men ikke at de var registreret som beskyttede. Det er specielt overraskende, da myndighederne, landmændene og deres rådgivere har haft gode muligheder for at forhindre dette. Når selv §3 registrerede arealer ikke er beskyttede mod misbrug og landbrugsmæssig udnyttelse, er der grund til at være meget bekymret for de brakarealer, som ikke er §3 registreret. Dette understreger behovet for at gennemgå alle de tidligere braklagte arealer, så tabet af natur kan bremses og for at undersøge konsekvenserne for de opdyrkede arealers omgivelser. Den natur der er registreret på de ubeskyttede brakmarker, har også vist sig at være meget artsrig ofte rummende rødliste arter og arter på habitatdirektivet.

A målsat §3 eng opløjet 2 gange i 2008. Engen har været braklagt.

Sammenfatning af rapporten

Toppen af isbjerget

De 11 sager som denne rapport har undersøgt, er sandsynligvis kun toppen af isbjerget. Der er kun valgt sager, som har været lette at undersøge, og som ikke har krævet større indsigt i landmændenes indsendte markkort. Der er en klar tendens til, at brakmarkerne har været placeret på marginaljorder, hvor jorden er dårligst. Disse sandede og våde jorder er grundlaget for Danmarks mest truede naturtyper, og er derfor ofte beskyttet af naturbeskyttelsesloven. Med baggrund i de fundne eksempler, anses det som meget sandsynligt, at mange brakmarker har været placeret på udpeget §3 natur, eller natur som er beskyttet af lovgivningen. Der har været et stærkt incitament til at placere brakmarkerne, hvor nedgangen for den enkelte ejendoms produktion ville blive så begrænset som mulig.

Stort areal opdyrket

I 2008 er der blevet opdyrket et langt større brakareal, end det blev vurderet af regeringen og landbruget. Besigtigelse af mange brakmarker viser, at der ikke kan være tvivl om, at opdyrkningen ofte drives af spekulation. De opdyrkede arealers bonitet er ofte så dårlig, at udbyttet ikke dækker dyrkningsomkostningerne.

Der spekuleres i adgang til arealer, som kan opfylde harmonikravet, og dermed øge produktionen og ejendomsværdien. Hertil kommer den meget alvorlige kendsgerning, at man tilsyneladende ønsker at fjerne beskyttede naturtyper, før myndighederne når at registrere dem. Landbrugets rådgivere har opfordret til at pløje brakmarkerne op, så det ikke risikeres, at de bliver omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Ingen kontrol

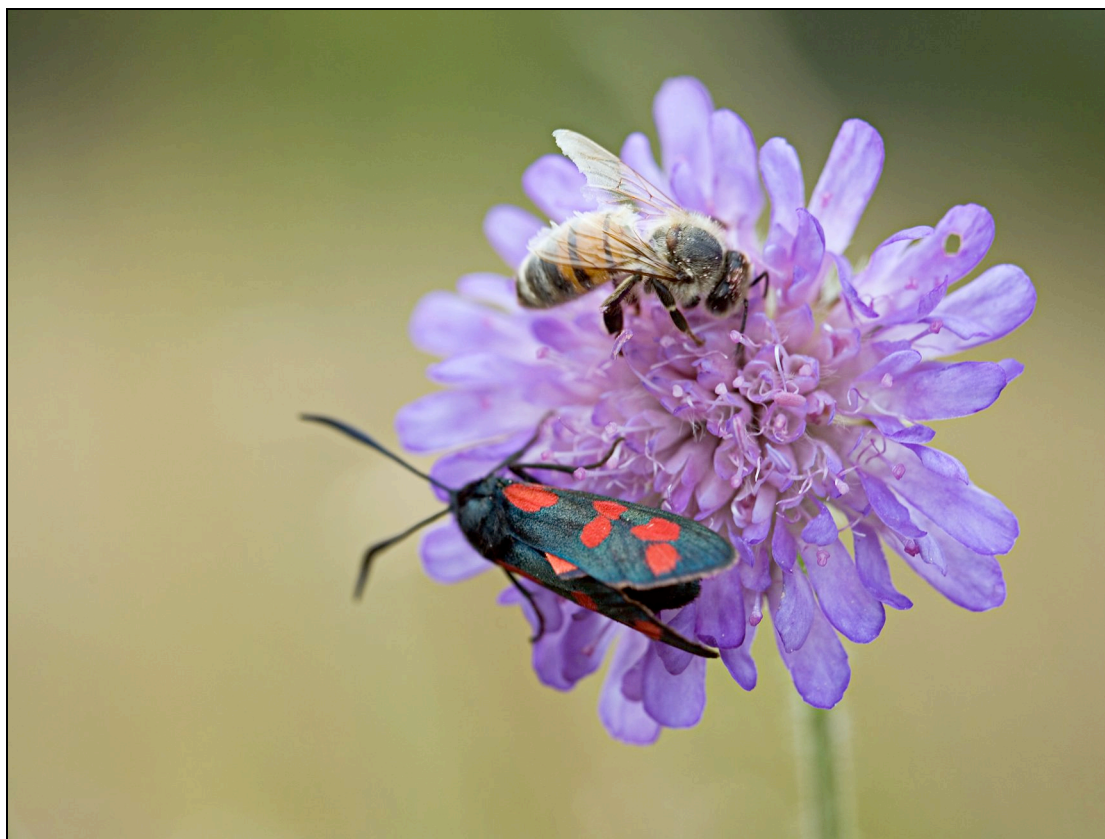
Det har været muligt at placere brakken på naturarealer, da der ikke føres kontrol med, om de tvungne brakmarker har været placeret på arealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3. Ifølge Fødevarerhverv skyldes det, at beskyttet natur er registreret ud fra matrikel nummer, og landbrugsstøtten er givet på baggrund af et markblok nr. I November 2008 er det dog blevet delvist muligt at se de markblokke, hvor der har været placeret brak i 2007 og 2008. Det er stærkt bekymrende, at der ingen interesse har været for at kontrollere dette, da tvungen braklægning placeret på beskyttet natur er i strid med kravene fra EU om hvor brakken måtte placeres.

Tab af §3 beskyttet natur

Den manglende kontrol med om brakmarker har været placeret på naturarealer, har med stor sandsynlighed betydet store tab af §3 beskyttet natur i 2007, 2008 og 2009. Miljøministeriet har generelt fritaget de tvungne braklagte arealer fra at være omfattet af naturbeskyttelsesloven. Denne fritagelse må anses som værende meget problematisk, idet man ikke har undersøgt brakmarkernes placering, naturindhold, eller om de var beskyttet af loven, før de blev braklagte. Den manglende viden om brakmarkernes placering har betydet, at man ved at give opdyrkningen af disse arealer fri, har medvirket til at natur beskyttet af naturbeskyttelsesloven er blevet opdyrket og dermed ødelagt.

Alvorlige konsekvenser for biodiversiteten

Det må anses som værende meget sandsynligt, at den manglende kontrol og tilladelsen til at opdyrke disse arealer vil få alvorlige konsekvenser for vandmiljøet og biodiversiteten. Disse konsekvenser er meget uheldige for Danmarks flora og fauna, da hver 3. art på rødlisten er truet, og vi i forhold til resten af Europa, stadig har meget forurenede vandløb. Under udarbejdelsen af denne rapport er der sket en besigtigelse af et stort antal brakmarker i Øst-, Nord- og Vestjylland. 70 – 80 % af disse marker rummede en rig biodiversitet af arter, som er i tilbagegang. De resterende 20 – 30 % var præget af græsser og andre planter som domineret, når der er mange næringsstoffer tilstede i jorden. Da mere end ca. 100.000 tusinde hektar er forsvundet på meget kort tid uden arternes mulighed for at kunne etablere sig på andre arealer, vil det sandsynligvis betyde en akut nedgang for biodiversiteten i Danmark. Hvor lang tid det vil tage at kompensere for nedgangen i biodiversiteten er svært at afgøre, men 10 – 15 år såfremt der etableres store og velfungerende erstatningsbiotoper øjeblikkeligt. Skal det samme niveau nås fra før brakken blev ophævet, og skal der samtidig ske en fremgang i biodiversiteten, er 300 – 400.000 hektar reetableret natur nok et realistisk bud – det er dog kun et foreløbigt skøn, som bør vurderes yderligere af fagfolk.

6 plettet køllesværmer og bi, fotograferet på brakmark.

Manglende opfyldelse af krav fra EU

Ligeledes har den manglende kontrol, betydet at udtagningspligten i Danmark ikke har levet op til kravene fra EU, om at de braklagte arealer skulle reducere fødevarerproduktionen. Dette kan tænkes at få konsekvenser for Danmarks anseelse i EU, ikke kun som følge af den manglende kontrol, men også da den manglende kontrol betyder at disse beskyttede arealer nu bliver opdyrkede og skader biodiversiteten. Danmark har forpligtet sig til at stoppe nedgangen i biodiversiteten inden 2010.

§3 eng med en rig flora, engen har modtaget braklægningsstøtte.

Uddybning af de 11 sager

I 6 af de pågældende sager har ansøger ikke braklagt det areal, ansøger var forpligtet til. Den manglende braklægning ligger på mellem 4,8 % og 73,5 % af ansøgers jord i 2007, da ansøger har placeret brakken på §3 beskyttet natur. I gennemsnit har de 6 pågældende ansøgere manglet at opfylde kravet til braklægningen med ca 30 %.

Hos 4 af ansøgerne er der søgt om mere brak, end man har været tvunget til. Ifølge Landbrugsstøttekontoret ved man ikke, hvor den frivillige brak er placeret. Hvilket betyder, at det ikke kan afgøres, om den tvungne brak er placeret på et areal hørende under naturbeskyttelseslovens §3. Det skaber stor usikkerhed om kravet til braklægning er blevet overholdt. Usikkerheden kommer selvfølgelig ansøger til gode i denne undersøgelse, men bør undersøges nærmere. I sag 2a mangler der at blive braklagt 100 % (markblok 448190-27), denne sag anses dog som værende en undtagelse. (se gennemgang af de 11 markblokkeblokke).

Ca. 12.000 hektar har været braklagt frivilligt i 2007. Disse arealer kan være lovligt beliggende på §3 natur. De 4 sager, som ikke kan afgøres, kan være frivillig brak. Det vurderes, at ca. 10 - 20 % af de arealer, som er blevet placeret på §3 natur, kan udgøre frivillig brak. Det er forsøgt at få klarlagt dette, men det har desværre ikke været muligt.

Samlet dataoversigt:

Nr i Rapporten	Markblok nr	Brak på §3 natur i ha	Manglende generel brak	Manglende brak 07 i %
1a	445214-25	0,90 ha	0	22,50%
2a	448190-27	3,67 ha	0	100%
3a	449173-27	ingen data	ingen data	ingen data
4a	449217-79	ingen data	ingen data	ingen data
5a	451236-52	1,63 ha	1,64 ha	18,90%
6a	452181-51	2,88 ha	0	33,10%
7a	452185-20	0,47 ha	0	4,80%
8a	598134-28	1,56 ha	0	30%
9a	696190-39	3,54 ha	0	73,50%
10a	569118-56	ingen data	ingen data	ingen data
11a	457226-85	ingen data	ingen data	ingen data

Misbrug af braklægningen undersøges på følgende måder:

- Sammenkøring af markblokke med matrikelnumre, hvorved man meget hurtigt vil få et overblik over, hvor der er sammenfald mellem brakarealer og naturarealer.
- Fysisk gennemgang af de indsendte markkort, sammenlignet med placeringen af udpegede §3 arealer.
- Gennemgang af database med digitale historiske luftbilleder, med henblik på at finde de brakmarker, som ulovligt har været placeret på arealer der ikke har opfyldt kravene forud for braklægningen.

Forbehold

Der tages forbehold for mindre fejl i arealerne størrelse og den procentvise angivelse. Det er konstateret, at et areals størrelse har ændret sig i de oplysninger, der er kommet fra Fødevarerhverv. Det skyldes sandsynligvis, at ansøgere har indsendt ændringer, eller at Fødevarerhverv har kontrolleret arealets størrelse og korrigeret det.

Der bør også gøres opmærksom på at et §3 areal kan være fejludpeget. Arealet er dog beskyttet indtil tilsynshavende myndighed har lavet en grundig besigtigelse og historisk gennemgang af arealet. I den forbindelse bør det bemærkes, at en §3 beskyttelse normalt ikke kan ophæves i henhold til naturbeskyttelsesloven.

Mindre fejl i areal angivelsen ændrer dog ikke ved rapportens konklusion.

Eksempel på ændringer hvor en §3 hede, er indgået i markdriften. Heden var beliggende i et natura 2000 område, og opdyrkningen er sandsynligvis en overtrædelse af både naturbeskyttelsesloven og habitatdirektivet.

Gennemgang af de 11 markblokke:

1a. Markblok: 445214-25

Det kan med stor sandsynlighed konstateres, at ansøger har modtaget ulovlig braklægningsstøtte til 0,90 hektar. Det kan ikke afgøres om 0,45 hektar er tvungen eller frivillig brak. Da ansøger skulle have braklagt 4,00 ha, svarer det til, at ansøger manglede at braklægge ca. 22,5 % af hans jord i 2007, da de 0,90 ha. var placeret på en §3 beskyttet hede.

2a. Markblok: 448190-27

Det kan med stor sandsynlighed konstateres, at ansøger har modtaget ulovlig braklægningsstøtte til 3,67 hektar. Det vurderes, at 0,27 hektar er frivillig brak. Da ansøger skulle have braklagt 3,67 ha, svarer det til, at ansøger manglede at braklægge 100 % i 2007, da de 3,67 ha var placeret på en §3 beskyttet hede. Til denne sag skal det bemærkes, at jorden er administreret af et advokatfirma, da det drejer sig om et dødsbo. Advokatfirmaet har beklaget meget, at de har lavet en fejl. Dette eksempel, må anses som værende en undtagelse.

3a. Markblok: 449173-27

Det kan ikke afgøres, om det er tvungen eller frivillig brak, der er lagt på §3 arealet, da man ifølge Landbrugsstøttekontoret ikke ved, hvor den frivillige brak er beliggende hos den pågældende ansøger.

4a. Markblok: 449217-79

Det kan ikke afgøres, om det er tvungen eller frivillig brak, der er lagt på §3 arealet. Da man ifølge Landbrugsstøttekontoret ikke ved, hvor den frivillige brak er beliggende hos den pågældende ansøger.

5a. Markblok: 451236-52

Det kan med stor sandsynlighed konstateres, at ansøger har modtaget ulovlig braklægningsstøtte til 1,64 hektar. Ansøger har, udover placeringen af brak på §3 natur, ifølge Landbrugsstøttekontoret ikke opfyldt kravet til det areal, der skulle braklægges. Ansøger manglede at braklægge: 1,63 hektar brak + 1,64 ha brak placeret på natur = 3,27 ha, som ikke har været braklagt. Da ansøger skulle have braklagt 17,27 hektar, svarer det til, at han manglede at braklægge ca 18,9 % af jorden i 2007.

6a. Markblok: 452181-51

Det kan med stor sandsynlighed konstateres, at ansøger har modtaget ulovlig braklægningsstøtte til 2,80 hektar. Da ansøger skulle have braklagt 8,44 ha, svarer det til, at han manglede at braklægge ca. 33,1 % af hans jord i 2007, da 2,80 hektar var placeret på §3 beskyttet eng.

7a. Markblok: 452185-20

Det kan med stor sandsynlighed konstateres, at ansøger har modtaget ulovlig braklægningsstøtte til 0,47 hektar. Det kan ikke afgøres, om 0,07 hektar er tvungen eller frivillig brak. Da ansøger skulle have braklagt 9,65 ha, svarer det til, at han manglede at braklægge ca. 4,8 % af hans jord i 2007, da 0,47 hektar var placeret på §3 beskyttet mose.

8a. Markblok: 598134-28

Det kan med stor sandsynlighed konstateres, at ansøger har modtaget ulovlig braklægningsstøtte til 1,56 hektar. For 0,14 hektar kan det ikke afgøres, om det er frivillig eller tvungen braklægning. Da ansøger skulle have braklagt 5,20 ha, svarer

det til, at han manglede at braklægge ca. 30 % af hans jord i 2007, da 1,56 hektar var placeret på §3 beskyttet eng.

9a. Markblok: 696190-39

Det kan med stor sandsynlighed konstateres, at ansøger har modtaget ulovlig braklægningsstøtte til 3,53 hektar beskyttet natur. Da ansøger skulle have braklagt 4,80 ha, svarer det til, at han manglede at braklægge ca. 73,5 % af hans jord i 2007, da 3,53 hektar var placeret på §3 beskyttet eng.

10a. Markblok: 569118-56

Det kan ikke afgøres, om det er tvungen eller frivillig brak der er lagt på §3 arealet. Da man ifølge Landbrugsstøttekontoret ikke ved, hvor den frivillige brak er beliggende hos den pågældende ansøger.

11a. Markblok: 457226-85

Det kan ikke afgøres, om det er tvungen eller frivillig brak, der er lagt på §3 arealet. Da man ifølge Landbrugsstøttekontoret ikke ved, hvor den frivillige brak er beliggende hos den pågældende ansøger.

8a. Markblok: 598134-28 Odense kommune

Braklagt §3 eng

Konklusion

Et stort antal brakmarker har været placeret på arealer, som ikke har levet op til kravet for den tvungne braklægning. Hensigten med den tvungne braklægning var at begrænse fødevarerproduktionen. Placeringen på enge, overdrev, småskove og generelt arealer beskyttet af naturbeskyttelsesloven kan derfor ikke betegnes som en lovlig braklægning. Derudover har en stor del af markerne ikke været holdt i god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). Har arealerne ikke levet op til kravene fra EU, må det anses som tvivlsomt, om de kan betegnes som værende lovligt braklagte. En opdyrkning uden en dispensation fra naturbeskyttelsesloven kan derfor være ulovlig. Der er behov for en gennemgang af alle braklagte arealer mindst 5 år tilbage. Af 2 grunde:

1. For at reglerne om landbrugsstøtte bliver overholdt, kræver det at overtrædelserne bliver håndhævet. Slipper nogle bedrifter af sted med at overtræde reglerne i naturbeskyttelsesloven og landbrugsloven, vil disse bedrifter få en urimelig konkurrencefordel overfor dem, som overholder loven. Også i forhold til den almindelige retssikkerhed bør omfanget af ulovlighederne undersøges.

2. I forbindelse med brakkens midlertidige ophør besluttede miljøministeriet, at brakmarkerne ikke var omfattet af naturbeskyttelsesloven, og derfor kunne opdyrkes. Det må formodes, at miljøministeriet ikke har været bekendt med omfanget af brakmarker placeret på naturarealer. Der er et stort behov for at få genskabt disse arealer meget hurtigt, inden gødsning og sprøjtning medfører uoprettelige skader på arealerne og omgivelserne.

Det må også understreges, at det til enhver tid er myndighedernes og lodsejerens pligt at gøre sig bekendt med gældende lovgivning og at overholde den. Og at det er myndighedernes pligt at få rettet op på ulovligheder.

Baggrundsoplysninger:

Svar fra Fødevarerhverv om kravene for at opfylde den tvungne braklægning.

Mail svar fra Henning Strøh Christensen Fuldmægtig, cand. jur. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri 28 juli 2008

Braklægningen blev indført i forbindelse med den tidligere hektarstøtteordning i 1993. For at være støtteberettigede efter hektarstøtteordningen skulle arealerne indgå i omdriften pr. 31. december 1991. Denne regel var opfyldt, hvis arealet havde været dyrket med en etårig afgrøde i mindst et år i perioden 1987 - 91. Reglen var også opfyldt ved dyrkning af visse flerårige afgrøder i perioden. Kravet om omdrift var ikke opfyldt for arealer, der i hele perioden 1987 - 91 har været udlagt med græs.

For at kunne braklægges under hektarstøtteordningen var det en yderligere betingelse, at arealerne året før var blevet dyrket med henblik på høst. Denne betingelse var opfyldt for græsarealer, der var blevet høstet, mens græsarealer, der udelukkende havde været afgræsset, ikke opfyldte betingelsen.

Arealer, der i overensstemmelse med ovenstående regler var braklagt under hektarstøtteordningen i mindst et af årene fra 1998 til 2004, opfylder betingelserne for at kunne braklægges under enkeltbetalingsordningen.

Landbrugets miljøvenlige arealer skal plejes

Fra Fødevarerhvervs hjemmeside

Mange landmænd i Danmark modtager enkeltbetalingsstøtte til ekstensive arealer, der i et eller flere år ikke indgår i det normale sædskifte på bedriften. Det drejer sig om tre typer af landbrugsarealer, som udgør ca. 14 % af det samlede anmeldte landbrugsareal..

- Permanente græsarealer er arealer, hvor der har været dyrket græs eller andet grøntfoder i mere end 5 år. Dette er oftest enge og overdrev, men det kan også være marker, der bliver pløjet og straks igen tilsået med græs.
- Braklagte arealer er udyrkede arealer, som bliver anvendt til at opfylde udtagningspligten.
- Udyrkede arealer er arealer, hvor der ikke er nogen form for produktion. Disse arealer blev tidligere betegnet frivillig brak.

Arealer i god landbrugs- og miljømæssig stand

De nævnte arealer skal plejes på en bestemt måde, for at landmanden kan modtage den fulde støtte. Dette kaldes god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) og er et krav under reglerne om krydsoverensstemmelse. Det gælder fx,

at braklagte og udyrkede arealer ikke må gødes, sprøjtes eller kunstvandes, at de har plantedække, og at arealerne holdes fri for opvækst af træer og buske. Ved plejen hindrer landmanden, at disse støtteberettigede arealer overgår fra landbrugsarealer til arealer, der ikke er støtteberettigede.

Ved at overholde disse krav, kan landmanden hjælpe med til at øge det danske landskabs dyreliv og miljøværdier. Mange fuglearter er fx tæt knyttet til græsarealer, som løbende bliver plejet, og de grønne arealer kan have positiv effekt på grundvandet.

Faktabox:

Brakken/udtagingspligten:

Brakken blev indført i 1993 for at begrænse de stigende overskudslagre i EU. Formålet med brakken var at reducere produktionen af fødevarer. Det braklagt areal har 150-220.000 ha svarende til ca. 6-10 %. I 2008 er den braklagte jord nede på 3 %. I argumentationen for at brakken blev indført, blev det også fremhævet at indførslen af brakken ville have betydelige miljøfordele.

Man har også kunne braklægge frivilligt. I 2007 var der ca 12.000 ha med frivilligbrak – disse arealer kan ifølge fødevarerhvervet godt være belligende på §3 arealer.

Matrikel:

Matrikelkortet er et digitalt, juridisk kortværk, som viser de registrerede ejendomsgrænser og vejrettigheder. I Matrikelkortet vises også de fredskovsbelagte arealer, forurenede grunde, zoner for strandbeskyttelse og klitfredning.

Markblokkort:

Markblokkortet er et digitalt markkort, hvor flere marker er samlet til en markblok med stabile dyrkningsgrænser. Kortet anvendes ved administrationen af sager, der knytter sig til geografisk stedfæstelse af dyrkningsarealer, primært af EU's hektarstøtteordninger.

KORTNR.: 003
UDSKR.NR.: 0305656 ✓

ANSØGNR.: 37392 ✓
CPR-nr.:
CVR-nr.:
Gruppe:

Markblokgrænserne kan være søndret, ligesom der kan være anført nye markblokknumre. I alle søndrede markblokke er markblokknummeret skrevet med rød.

Hver enkelt markblok har kun ét markblokknummer. Markblokknummerets femte cifre er som hovedregel placeret midt i markblokken.

Dette originale kort indsendes i udfyldt stand til Direktoratet for Fødevarerhverv, hvis Fødevarerministeriets internetmarkkort ikke er anvendt.

Husk at tage en kopi af kortet inden indsendelsen.

Bemærkninger om markblokke med forkerte grænser og lign.:

KOP

Kortet er udtaget for Fødevarerministeriet på grundlag af DDO (Danmarks Digitale Ortofoto), som er frensstillet ud fra luftfotos fra 2004 og 2006.

Copyright ©. Kortets informationer må ikke offentliggøres eller anvendes kommercielt. Copyright © DAV.

1 ha

Faktabox:

Naturbeskyttelsesloven:

Lovbekendtgørelse nr. 749 af 21. juni 2007 om naturbeskyttelse.

Lovens formål

At værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelse af dyre- og plantelivet

Loven tilsigter særligt:

at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og det landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier, at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter:

- søer og vandhuller, hvis de er på mindst 100 m²
- moser, enge, heder, overdrev, strandenge og strand-sumpe, hvis de hver for sig eller i sammenhæng har et areal på mindst 2.500 m². Moser under 2500 m² er også beskyttede, hvis de ligger ved beskyttede vandløb eller søer.
- De fleste vandløb er også beskyttet.

Disse naturtyper er beskyttet overalt i Danmark. Omkring 9,5 % af Danmarks areal er beskyttet på denne måde.

Loven beskytter mod ændringer

Naturbeskyttelsesloven beskytter naturtyperne mod ændringer i deres naturtilstand. Hidtidig drift kan dog fortsætte. Ændringer som for eksempel at dræne, opfylde, oprense, omlægge eller tilplante arealet, er ikke tilladt. Man må ikke benytte sprøjtemidler og gødning, hvis det ikke tidligere er brugt, og man må heller ikke bruge det i øget omfang.

Ønsker man at ændre tilstanden af et beskyttet naturareal, skal man forinden søge om dispensation hos kommunen.

De beskyttede naturtyper er registrerede og kan ses på Danmarks Miljøportals Arealinformation.

Et areal kan godt være beskyttet, selv om det ikke er registreret som beskyttet, da et areal kan vokse sig ind i eller ud af beskyttelsen. Er du i tvivl om, hvorvidt et areal er beskyttet eller ej så kontakt din kommune. Der skal foreligge særlige omstændigheder for at kommunen kan give dispensation fra beskyttelsen.

Faktabox:

Den danske Rødliste:

Den danske Rødliste viser hvilke arter af danske dyr og planter som er forsvundet eller truet i større eller mindre grad, og hvilke der ikke er det. Fagfolk har bedømt at 36 arter af tæger, humlebier, svampe, laver og karplanter er forsvundet fra Danmark siden 1850 udover de fire førnævnte arter, og at 272 arter er truet i større eller mindre grad. 614 arter er vurderet som ikke truede, mens data var for utilstrækkelige til at vurdere de øvrige 330 arter.

Hver tredje af de insekter og planter hvor data har været tilstrækkelige til at gennemføre en vurdering, er kategoriseret som forsvundet eller truet. Det drejer sig om i alt 312 ud af 926 arter, eller 33,7 %.

Faktabox:

Habitatdirektivet:

EU direktiv fra 1992 der forpligter EU's medlemsstater til at sikre eller genoprette levesteder for truede planter, vilde dyr og naturtyper.

På baggrund af direktivet udarbejder medlemslandene forvaltningsplaner og udfører foranstaltninger til bevaring af de udpegede naturtyper og arter.

I alt omfatter habitatdirektivet mere end 200 naturtyper og 700 arter af planter og dyr, heraf findes i Danmark ca. 60 naturtyper og mere end 100 arter.

Gennem direktivet beskyttes desuden en række dyrearter, som ikke må fanges, dræbes, forstyrres eller få ødelagt deres levesteder. Tilsvarende gælder for nogle plantearter, at de ikke må plukkes, graves op eller på anden måde ødelægges. Endelig omfatter direktivet en række arter, for hvilke der kan tillades indsamling og udnyttelse under forudsætning af opretholdelse af gunstig bevaringsstatus.

Habitatdirektivet er sammen med fuglebeskyttelsesdirektivet og vandrammedirektivet EU's vigtigste bidrag til beskyttelse af den biologiske mangfoldighed i medlemsstaterne.

Politiske udtagelser og holdninger til brakken:

Af Troels Lund Poulsen miljøminister (V)

Offentliggjort 24.06.08 i Jyllandsposten

Jeg er enig i, at tallet er bekymrende højt - set med en miljøministers briller. Og de mange hektar er langt mere, end landbruget selv regnede med, og mere, end vi forestillede os, da vi lavede brakindsatsplanen tidligere på året.

Men lad mig dog slå fast, at brakjorden ikke oprindeligt er lagt ud for at skabe ny natur, men for at reducere overskudslagene af fødevarer.

Braknaturen er da heller ikke blevet til uerstattelig natur, men er karakteriseret ved almindelige arter, som vi også finder mange andre steder i den danske natur.

Af Dansk Landbrugs formand Peter Gæmelke

Offentliggjort 19.10.08 i Gæmelkes blog

Det er også rigtigt – som Hans skriver – at brakjord er landbrugsjord. Der står sågar i forordningen, at landmanden skal holde den i landbrugsmæssig stand ... den må for eksempel ikke springe i skov, som det hedder. Brakjord er altså ikke natur! Til gengæld er jeg helt enig i, at der er sårbare områder, der skal dyrkes mindre intensivt eller måske slet ikke dyrkes.

Connie Hedegaard Klimaminister (K) Miljøminister fra 2. aug 2004 til 23. nov 2007 Artikel i Politiken 09.08.07

Miljøminister Connie Hedegaard (K) mener ikke, der skal dyrkes korn på brakmarker. Den udmelding går direkte imod fødevarerminister Hans Christian Schmidt (V), som i morges stillede sig positiv overfor et EU-forslag om, at landmændene næste år kan bruge brak-arealet til afgrøder, der for eksempel kan bruges til biobrændstof. Men det mener miljøministeren, er en noget forhastet konklusion som vil gå ud over miljøet.

»Hvis de arealer, man har fået udtaget af landbrugsproduktionen opgives, og man begynder at dyrke dem, så skal der bruges pesticider, og så vil der blive udledt mere kvælstof i vores vandmiljø«, siger Connie Hedegaard.

Fødevarerminister Eva Kjer Hansen (V)

Uddrag af Artikel i Politiken 26.09.07

Fødevarerminister Eva Kjer Hansen (V) vil nu have undersøgt, hvad beslutningen betyder for naturen. »Afskaffelsen af braklægnen må ikke betyde ringere beskyttelse af natur og miljø. Jeg har derfor bedt Kommissionen om straks at undersøge konsekvenserne for natur og miljø og iværksætte tiltag, der sikrer, at vi fastholder de miljømæssige fordele ved brakken på anden vis«, meddelte hun, efter at EU's landbrugsministre var blevet enige om at pløje brakmarkerne op.

